

22.10.2014

B8-0164/2014 }
B8-0165/2014 }
B8-0168/2014 }
B8-0170/2014 }
B8-0172/2014 } RC1

BENDRAS PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį

keičiantis šių frakcijų pasiūlymus:

ECR (B8-0164/2014)

PPE (B8-0165/2014)

Verts/ALE (B8-0168/2014)

S&D (B8-0170/2014)

ALDE (B8-0172/2014)

dėl NVO „Memorial“ (2009 m. Sacharovo premijos laimėtoja) uždarymo Rusijoje (2014/2903(RSP))

**Cristian Dan Preda, Jaromír Štětina, Davor Ivo Stier,
Bogdan Brunon Wenta, Giovanni La Via, Tunne Kelam,
Luděk Niedermayer, Gabrielius Landsbergis,
Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Andrzej Grzyb,
Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Monica Luisa Macovei,
Dubravka Šuica, Seán Kelly, Michaela Šojdrová, Petri Sarvamaa,
Eduard Kukan, Lara Comi, László Tóké, Bogdan Andrzej Zdrojewski,
Jeroen Lenaers, Andrej Plenković, Jiří Pospíšil, David McAllister,
Lorenzo Cesa, Pavel Svoboda, Franck Proust, Ivana Maletić,
Arnaud Danjean, Jerzy Buzek**

RC\1038051LT.doc

PE537.067v01-00 }
PE537.068v01-00 }
PE537.071v01-00 }
PE537.073v01-00 }
PE537.075v01-00 } RC1

PPE frakcijos vardu

Josef Weidenholzer, Knut Fleckenstein, Richard Howitt, Ana Gomes, Liisa Jaakonsaari, Nicola Caputo, Krystyna Łybacka, Tonino Picula, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Goffredo Maria Bettini, Andi Cristea, Vilija Blinkevičiūtė, Marc Tarabella, Hugues Bayet, Afzal Khan, Doru-Claudian Frunzuliță

S&D frakcijos vardu

Charles Tannock, Mark Demesmaeker, Ryszard Antoni Legutko, Anna Elżbieta Fotyga, Tomasz Piotr Poręba, Ryszard Czarnecki, Beata Gosiewska, Karol Karski, Zbigniew Kuźmiuk, Roberts Zīle, Jussi Halla-aho, Branislav Škripek, Marek Józef Gróbarczyk

ECR frakcijos vardu

Johannes Cornelis van Baalen, Dita Charanzová, Louis Michel, Juan Carlos Girauta Vidal, Ramon Tremosa i Balcells, Marietje Schaake, Martina Dlabajová, Gérard Deprez, Pavel Telička, Jozo Radoš, Ivan Jakovčić, Izaskun Bilbao Barandica, Petr Ježek, Antanas Guoga, Javier Nart

ALDE frakcijos vardu

Tamás Meszerics, Heidi Hautala, Barbara Lochbihler, Peter Eriksson, Helga Trüpel, Bart Staes, Reinhard Bütikofer, Ernest Urtasun, Indrek Tarand, Ulrike Lunacek

Verts/ALE frakcijos vardu

Marie-Christine Vergiat, Helmut Scholz, Merja Kyllönen, Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo

Europos Parlamento rezoliucija dėl NVO „Memorial“ (2009 m. Sacharovo premijos laimėtoja) uždarymo Rusijoje (2014/2903(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ankstesnes rekomendacijas ir rezoliucijas dėl Rusijos, ypač 2012 m. spalio 23 d.¹ ir 2014 m. balandžio 2 d.² rekomendacijas Tarybai dėl bendrų vizų išdavimo apribojimų nustatymo Rusijos pareigūnams, susijusiems su Sergejaus Magnitskio byla, ir 2013 m. birželio 13 d. rezoliucijos dėl įstatymo viršenybės Rusijoje³ bei 2014 m. kovo 13 d. rezoliucijos dėl Rusijos. Bolotnajos aikštės įvykiuose dalyvavusių demonstrantų nuteisimas⁴,
- atsižvelgdamas į tai, kad Parlamentas 2009 m. A. Sacharovo premiją už minties laisvę skyrė organizacijai „Memorial“ – Rusijos nevyriausybinei organizacijai, kovojančiai, *inter alia*, už politinių kalinių teises Rusijoje,
- atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 26 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimą dėl NVO padėties Rusijos Federacijoje,
- atsižvelgdamas į Rusijos Konstituciją, ypač į jos 118 straipsnį, kuriame nustatyta, kad teisingumą Rusijos Federacijoje vykdo tik teismai, ir į jos 120 straipsnį, kuriame nustatyta, kad teisėjai yra nepriklausomi ir paklūsta tik Rusijos Konstitucijai ir federalinei teisei,
- atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 28 d. ES ir Rusijos konsultacijas žmogaus teisių klausimais,
- atsižvelgdamas į Rusijos Federacijos žmogaus teisių ombudsmeno Vladimiro Lukino 2014 m. kovo 4 d. pareiškimą dėl viešų demonstracijų Maskvoje ir veiksmų, kurių ėmėsi teisėsaugos tarnybos,
- atsižvelgdamas į galiojantį partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, kuriuo sukuriama Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Rusijos Federacijos partnerystė, ir į sustabdytas derybas dėl naujo ES ir Rusijos susitarimo,
- atsižvelgdamas į iniciatyvą „Partnerystė siekiant modernizavimo“, pradėtą 2010 m. Rostove prie Dono, ir į Rusijos vadovų pareiškimą įsipareigojimą vadovautis įstatymo viršenybės principu kaip esminiu Rusijos modernizavimo pagrindu,
- atsižvelgdamas į JT Generalinės Asamblėjos 1998 m. gruodžio 9 d. priimtą Jungtinių Tautų deklaraciją dėl žmogaus teisių gynėjų,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,

¹ OL C 68 E, 2014 3 7, p. 13.

² Priimti tekstai, P7_TA(2014)0258.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0284.

⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0253.

RC\1038051LT.doc

PE537.067v01-00 }
PE537.068v01-00 }
PE537.071v01-00 }
PE537.073v01-00 }
PE537.075v01-00 } RC1

- A. kadangi Rusijos Federacija yra nuolatinė Europos Tarybos, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) ir JT narė, ji įsipareigojusi laikytis demokratijos ir įstatymo viršenybės principų ir gerbti žmogaus teises; kadangi dėl kelių didelių įstatymo viršenybės principų pažeidimų ir per pastaruosius kelis mėnesius priimtų griežtų įstatymų kyla vis didesnis susirūpinimas dėl to, ar Rusija laikosi tarptautinių ir nacionalinių įsipareigojimų; kadangi ES ne kartą siūlė papildomą pagalbą ir žinias, siekdama padėti Rusijai modernizuoti ir įtvirtinti konstitucinę ir teisinę tvarką, laikantis Europos Tarybos standartų;
- B. kadangi pastaraisiais metais žmogaus teisių padėtis Rusijoje pablogėjo ir Rusijos valdžios institucijos priėmė kelis įstatymus, į kuriuos įtrauktos dviprasmiškos nuostatos ir kurie yra naudojami siekiant dar labiau suvaržyti opoziciją ir pilietinės visuomenės veikėjus ir kliudyti naudotis žodžio ir susirinkimų laisvėmis;
- C. kadangi pagal 2012 m. liepos mėn. priimtą Rusijos įstatymą dėl užsienio agentų reikalaujama, kad NVO, finansuojamos iš užsienio ir dalyvaujančios politinėje veikloje, turi kreiptis dėl jų įtraukimo į specialų vyriausybės sudarytą užsienio agentų sąrašą, o tai reiškia, kad joms tuomet bus taikoma valdžios kontrolė, ir reikalaujama, kad visose publikacijose, pranešimuose spaudoje ir kituose pranešimuose būtų nurodyta, kad juos parengė užsienio agentas; kadangi šis įstatymas 2014 m. gegužės mėn. buvo pakeistas taip, kad Teisingumo ministerija pati galėtų tokias NVO registruoti kaip užsienio agentus;
- D. kadangi įgyvendinant šį įstatymą imtasi drastiškų veiksmų, pvz., policijos reidų, nuosavybės konfiskacijos, administracinių nuobaudų ir kitų priemonių, kuriomis siekiama neleisti pilietinės visuomenės organizacijoms vykdyti savo veiklą ir jas įtikinti tokią veiklą nutraukti; kadangi 13 svarbiausių žmogaus teisių grupių bendrai pateikė skundą Europos Žmogaus Teisių Teismui ginčydami įstatymą dėl užsienio agentų; kadangi ši paraiška šiuo metu nagrinėjama;
- E. kadangi daugybė Rusijos ir tarptautinių žmogaus teisių organizacijų pranešė, kad saugumo pajėgoms ėmusis neproporcingų priemonių ir agresyvių veiksmų kilo smurto banga, po kurios buvo vykdomi nepagrįsti protestuotojų suėmimai; kadangi Rusijos valdžios institucijos puldinėja opozicinių partijų lyderius ir kai kurie iš jų yra sulaikyti dėl įvairių įtarimų;
- F. kadangi dėl per pastaruosius kelerius metus vykdytų kelių bylų nagrinėjimų ir teismo procesų suabejota Rusijos Federacijos teisminių institucijų nepriklausomumu ir nešališkumu; kadangi šiuos teismo procesus reikia vertinti atsižvelgiant į platesnį kontekstą: didėjančias represijas, persekiojimus ir žmogaus teisių pažeidimus Rusijoje, įskaitant politiškai motyvuotus suėmimus, kalinimą ir teismus, iš kurių žinomiausi pavyzdžiai yra Sergejaus Magnitskio, Michailo Chodorkovskio ir Aleksejaus Navalno atvejai;
- G. kadangi Rusijos valdžios institucijos vis plačiau taiko savo masinio stebėjimo programas; kadangi įgyvendinant šias programas, kartu su įstatymais, kuriais varžoma NVO laisvė, Rusijos valdžios institucijoms suteikiami platūs įgaliojimai stebėti ir engti opoziciją;
- H. kadangi organizacija „Memorial“ yra Rusijos istorijos ir pilietinių teisių draugija, kuri veikia nuo 1987 m. ir skatina puoselėti demokratijos vertybes, įstatymų viršenybę ir pagrindines

RC\1038051LT.doc

PE537.067v01-00 }
PE537.068v01-00 }
PE537.071v01-00 }
PE537.073v01-00 }
PE537.075v01-00 } RC1

žmogaus teises politinėje veikloje ir viešajame gyvenime ir kuri buvo įsteigta sovietinių laikų disidentų grupės iniciatyva remiant Nobelio premijos laureatui Andrejui Sacharovui;

- I. kadangi Rusijos Teisingumo ministerija siekia panaikinti organizaciją „Memorial“, atsižvelgdama į tai, kad ji į vieną bendrą, pagrindinės buveinės neturinčią organizaciją vienija daugiau kaip 50 nepriklausomų regioninių agentūrų; kadangi pagal federalinę teisę organizacija gali būti laikoma nacionaline, tik jeigu jai atstovaujama daugiau kaip pusėje Rusijos regionų per oficialiai registruotas regionines organizacijas; kadangi organizacija „Memorial“ registruota Teisingumo ministerijoje nuo 1992 m.;
- J. kadangi organizacija „Memorial“ savo lyderių pasisakymais griežtai priešinosi agresyviems Rusijos veiksams Ukrainos atžvilgiu, juos kritikavo ir ragino prezidentą V. Putiną juos nutraukti;
- K. kadangi Europos Parlamentas 2009 m. skyrė organizacijai „Memorial“ A. Sacharovo premiją;
- L. kadangi 2014 m. gegužės 23 d. Maskvos teismas nurodė žmogaus teisių centrą „Memorial“ registruoti kaip užsienio agentą dėl jo politinės veiklos žmogaus teisių gynimo srityje; kadangi vėliau ši nevyriausybinė organizacija atsisakė būti registruota su šiuo neteisingu pavadinimu ir nusprendė panaikinti esamą struktūrą ir tęsti savo veiklą neregistruota Rusijos Federacijoje;
- M. kadangi 2014 m. spalio 13 d. Rusijos Teisingumo ministerija iškėlė bylą siekdama panaikinti Rusijos draugiją „Memorial“, turimomis žiniomis, remdamasi tuo, kad ši organizacija ir su ja susijusios draugijos buvo netinkamai registruotos;
- N. kadangi, Rusijos Aukščiausiajam Teismui 2014 m. lapkričio 13 d. priėmus sprendimą šioje byloje, organizacija „Memorial“ yra likviduojama;
- O. kadangi organizacija „Memorial“ ilgai turėjo problemų su Rusijos administracija: 2014 m. liepos mėn. ji buvo Teisingumo ministerijos priskirta prie užsienio agentų, nužudžius žmogaus teisių aktyvistę Nataliją Estemirovą, tyrusią žmonių grobimo ir nužudymo atvejus, priversta uždaryti savo biurą Čečėnijoje ir buvo pirma organizacija, gavusi orderį dėl jos kovos su diskriminacija centro ADC Sankt Peterburge (kovojančio už Rusijos romų, darbo imigrantų iš Vidurinės Azijos ir Kaukazo ir etninių Krymo totorių teises) likvidavimo dėl to, kad šis neužsiregistravo kaip užsienio agentas;
- P. kadangi pagal 2014 m. vasario mėn. priimtus naujus įstatymo dėl informacijos, informacinių technologijų ir informacijos apsaugos pakeitimus buvo užblokuoti nepriklausomi interneto naujienų šaltiniai; kadangi tarp šių šaltinių yra interneto svetainės Grani.ru, Kasparov.ru, EJ.ru ir opozicijos aktyvisto Aleksejaus Navalno tinklaraštis radijo stoties „Echo Moskv“ interneto svetainėje ir svetainėje Livejournal.com; kadangi kai kuriose vietovėse buvo nutraukta nepriklausomos žiniasklaidos priemonės – opozicijos kabelinės televizijos kanalo „Dozhd“ transliacija;
- 1. griežtai smerkia tai, kad Rusijos Teisingumo ministerija kreipėsi į Aukščiausiąjį Teismą prašydama uždaryti nepriklausomą žmogaus teisių organizaciją „Memorial“ ir kad 2014 m. lapkričio 13 d. suplanuota surengti teismo posėdį; ragina Teisingumo ministeriją atsiimti

RC\1038051LT.doc

PE537.067v01-00 }

PE537.068v01-00 }

PE537.071v01-00 }

PE537.073v01-00 }

PE537.075v01-00 } RC1

savo ieškinį prieš suplanuotą bylos nagrinėjimą; pabrėžia, kad organizacijai „Memorial“ tenka itin svarbus vaidmuo puoselėjant demokratijos vertybes ir ginant žmogaus teises Rusijoje;

2. ragina Rusijos valdžios institucijas nutraukti visus puldinėjimus, taip pat ir teismų lygmeniu, nukreiptus prieš draugiją „Memorial“, žmogaus teisių centrą „Memorial“, jų narius ir visus žmogaus teisių gynėjus Rusijos Federacijoje, ir užtikrinti, kad jie galėtų bet kokiomis aplinkybėmis be jokio kišimosi vykdyti savo teisėtą veiklą;
3. atkreipia dėmesį į tai, kad Prezidentinės pilietinės visuomenės ir žmogaus teisių tarybos pirmininkas Michailas Fedotovas aiškiai pareiškė, jog nėra jokio teisinio pagrindo uždaryti organizaciją „Memorial“ ir kad Aukščiausiojo Teismo posėdis turėtų būti atidėtas tol, kol 2014 m. lapkričio 19 d. įvyks suplanuota organizacijos „Memorial“ konferencija, kurioje ketinama paskelbti apie organizacijos struktūros pakeitimus siekiant atitikti Rusijos teisę;
4. mano, kad įstatymas dėl užsienio agentų pažeidžia Rusijos įsipareigojimus Europos Tarybai ir ESBO; taip pat mano, kad politinės veiklos, kurią vykdo iš užsienio finansuojamos NVO, apibrėžtis yra tokia plati, kad vyriausybė faktiškai gali kontroliuoti bet kokią su visuomenės gyvenimu susijusią organizuotą veiklą; todėl ragina Rusiją panaikinti įstatymus, kuriose yra nuostatų, neatitinkančių Rusijos tarptautinių ir konstitucinių įsipareigojimų dėl žmogaus teisių;
5. reiškia itin gilų susirūpinimą dėl vėlesnių 2014 m. gegužės mėn. patvirtintų įstatymo dėl užsienio agentų pakeitimų, kuriais Teisingumo ministerijai nuo šiol leidžiama registruoti grupes kaip užsienio agentus savo nuožiūra, be atitinkamų grupių sutikimo;
6. atkreipia dėmesį į tai, kad po to, kai buvo atlikta šio įstatymo peržiūra, Teisingumo ministerija nedelsdama registravo pirmąsias 15 grupių ir kad keletas NVO vėliau nesėkmingai bandė teismuose užginčyti valdžios institucijų pastangas priversti jas registruotis;
7. pabrėžia, kad šios NVO (žmogaus teisių centras „Memorial“, fondas „Visuomenės verdiktas“, AGORA ir JURIX) visų pirma žinomos kaip teikiančios teisinę pagalbą nukentėjusiems dėl politinio manipuliavimo teisingumu, persekiojamiems pilietinės visuomenės aktyvistams ir taikiems protestuotojams, LGBT aktyvistams ir nukentėjusiems dėl smurtinių policijos veiksmų; taigi šios organizacijos atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį plėtojant demokratines vertybes ir propaguojant žmogaus teises Rusijoje;
8. ragina Rusijos valdžios institucijas užtikrinti, kad žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės būtų gerbiamos visomis aplinkybėmis ir laikantis Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos bei tarptautinių ir regioninių žmogaus teisių dokumentų, kuriuos ratifikavo Rusijos Federacija, taip pat gerbti visų piliečių teisę naudotis pagrindinėmis laisvėmis ir visuotinėmis žmogaus teisėmis; ragina Rusijos valdžios institucijas laikytis Europos Tarybos Ministrų komiteto deklaracijos dėl Europos Tarybos veiksmų gerinant žmogaus teisių gynėjų apsaugą ir skatinant jų veiklą nuostatų;
9. yra giliai susirūpinęs dėl to, kad Rusija, būdama Europos Tarybos narė, nesilaiko savo tarptautinių teisinių įsipareigojimų, taip pat neužtikrina pagrindinių žmogaus teisių ir

RC\1038051LT.doc

PE537.067v01-00 }
PE537.068v01-00 }
PE537.071v01-00 }
PE537.073v01-00 }
PE537.075v01-00 } RC1

įstatymo viršenybės, kurie įtvirtinti Europos žmogaus teisių konvencijoje ir Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte;

10. išreiškia gilų susirūpinimą dėl blogėjančių sąlygų kritiškai pilietinei visuomenei Rusijoje, visų pirma dėl organizacijų, dirbančių žmogaus teisių ir demokratinių laisvių srityje ir neigiamai atsiliepančių apie valstybės politiką; primygtinai ragina Rusiją iš esmės pakeisti dabartinę padėtį, šiems piliečiams ir organizacijoms užtikrinti galimybes užsiimti teisėta veikla nesudarant kliūčių ir skatinti aktyvią kritiškos pilietinės visuomenės veiklą;
11. pabrėžia, kad susirinkimų laisvė Rusijos Federacijoje užtikrinama pagal Rusijos Konstitucijos 31 straipsnį ir Europos žmogaus teisių konvenciją, kurią Rusija yra pasirašiusi, todėl Rusijos valdžios institucijos privalo jos laikytis; ragina Rusijos Federaciją gerbti įstatymo viršenybės, žodžio ir susirinkimų laisvių principus;
12. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Europos išorės veikslių tarnybą (EIVT) užtikrinti, kad susitikimuose su atitinkamas pareigas einančiais Rusijos pareigūnais būtų keliami klausimai dėl visų asmenų, persekiojamų dėl politinių priežasčių, atvejų, taip pat ragina užtikrinti, kad šiuose susitikimuose Rusijos atstovų būtų oficialiai prašoma atsakyti į klausimus, susijusius su kiekvienu atveju;
13. ragina Tarybos ir Komisijos pirmininkus ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją toliau atidžiai stebėti šiuos atvejus, įvairiais būdais ir susitikimuose su Rusija kelti šiuos klausimus ir Parlamentui teikti ataskaitas dėl bendradarbiavimo su Rusijos valdžios institucijomis;
14. primygtinai ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir EIVT užtikrinti, kad ES ieškotų visų galimybių toliau palaikyti ryšius su Rusijos pilietinės visuomenės organizacijomis, įskaitant organizacijas, užsiimančias demokratijos, žmogaus teisių ir įstatymo viršenybės vertybių populiarinimo veikla, ir jas remti;
15. primygtinai ragina Komisiją ir EIVT, atsižvelgiant į dabartinį ES finansinių priemonių programavimo etapą, padidinti finansinės pagalbos Rusijos pilietinei visuomenei sumą ir į Partnerystės priemonę įtraukti ES ir Rusijos pilietinės visuomenės forumą, kad būtų galima užtikrinti tvarią ir patikimą ilgalaikę paramą;
16. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai ir Rusijos Federacijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.